

Divíky 2

Čti s Divíky 1 učitelská učebnice

**Pilotní
verze**

říjen–listopad

FRAUS Klett

Patrik Janošec, Klára Střížová, Olga Šulová, Ladislava Whitcroft

Český jazyk

Čti s Divíky (říjen–listopad) – učitelská učebnice

2. ročník

© Divíci, Český jazyk, Fraus Klett, s. r. o., Praha 2026

© autoři: Mgr. Patrik Janošec, Mgr. et Mgr. Klára Střížová, Mgr. Olga Šulová, Mgr. Ladislava Whitcroft, Ph.D.

Všechna práva vyhrazena.

Fraus Klett, s. r. o.

Pobřežní 620/3, 186 00 Praha 8 – Karlín

info@fraus-klett.cz

www.fraus-klett.cz

Ilustrace: Monika Růžová, Zuzana Slánská

Obrazový materiál: Shutterstock

Nahrálo: ADK-Prague, Makovského 1338/18, 160 00 Praha 6

Odpovědná redaktorka: Mgr. Olga Tenková

Grafická úprava, sazba a zlom: Helis, s. r. o., Plavecká 4, 128 00 Praha 2

Tisk: D.R.J. Tiskárna Resl, s. r. o., Sokolská 1341, 547 01 Náchod

NL1-500-100-00

	strana v pracovní učebnici
5. týden: Jaká je kniha	10–11
6. týden: Myšlenková mapa	12–13
7. týden: Obraz hrdiny	14–15
8. týden: V čem se liší? Co mají společného?	16–17
9. týden: Vstup dovnitř	18–19
10. týden: Kniha jako film	20–21
11. týden: Cesta příběhem	22–23

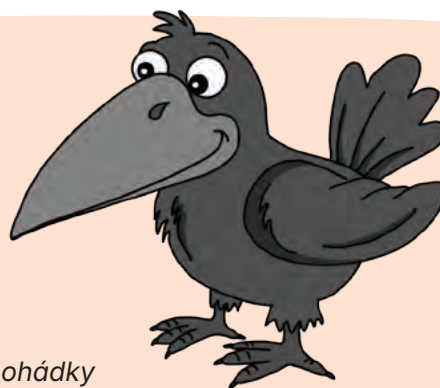
Jaká je kniha?

Teo objevil knížku říkadel. Vybral jedno, které se mu moc líbilo.

Řekla vrána vráně,
koupíme si sáně,
budeme se voziti
ve stodole po slámě.

M. Motlová: Česká říkadla, písničky a pohádky

1. Teo chce říct Ele, jaké to říkadlo je. Která slova by mohl použít?

tajemné

strašidelné

laskavé

smutné

zajímavé

dojímavé

vtipné

bláznivé

Jaká je kniha?

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKK (umění se učit, čtenářské strategie, reflexe vlastního čtení)
- KKK (vyjadřování a zdůvodňování názoru, aktivní naslouchání, sdílení čtenářských prožitků)
- KKT (vnímání literárního textu a vyjadřování vlastního čtenářského a estetického prožitku)

CÍLE HODINY

- Ž vyjadřuje své prožitky z četby.
- Ž pomocí vhodného výrazu vyjádří, jaký je text nebo kniha, kterou čte.
- Ž svou volbu zdůvodní konkrétní informací nebo ukázkou z textu.

POMŮCKY

- Čti s Divíky, str. 10–11
- lepicí papírky (volitelně)
- jmenovky Ž, špachtle nebo jiná pomůcka k náhodnému výběru Ž
- nahrávka v el. uč.
- kniha (text) podle výběru Ž

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Minilekce

(2.–9. min)

Forma: v kruhu

Průběh: U vysvětlí Ž průběh dnešní dílny: *Dnes si budeme povídat o tom, jak můžeme někomu popsat knihu, kterou právě čteme. Někdy vyprávíme o jejím ději, jindy říkáme, jaká kniha je.*

Ž si prohlédnou str. 10 s obrázky a přemýšlejí, zda už četli knihu, kterou by mohli vystihnout jedním slovem. U může uvádět smyšlené nebo skutečné názvy knih a Ž určují, které přídavné jméno by se k nim mohlo hodit (např. *Výprava za pokladem, Záhada starého zámku, Bláznivé pohádky, Duševní příběhy*).

U předvede Ž, jak při práci postupovat (modeluje postup pomocí přemýšlení nahlas). Čte nahlas vybraný text a společně se Ž hledá slova, která jej vystihují. Ke čtení využije vlastní text nebo říkadlo na str. 10. Jako pomůcka k minilekci slouží také nahrávka rozhovoru Tea a Ely.

Poslech:

Teo: *Elo, tahle knížka je skvělá.*

Ela: *A jaká je?*

Teo: *No, skvělá.*

Ela: *To jsi mi toho moc neřekl. Je veselá? Nebo je napínavá tak, že jsi nemohl přestat číst? Nebo ses z ní dozvěděl spoustu zajímavých informací, takže je poučná?*

Teo: *Ted' mě poučuješ ty, Elo. Ale děkuji za rady. Už rozuším. Trochu o tom popřemýšlím a za chvíli ti to řeknu lépe.*

Ela: *Až to budeš vědět, tak si to nezapomeň napsat do čtenářského deníku, ať to slovo nezapomeneš.*

Ž plní úkol ve cvičení 1 na str. 10.

Cvičení 1

Teo chce říct Ele, jaké to říkadlo je. Která slova by mohl použít?

Ž určují, kterými přídavnými jmény mohou říkadlo popsat. Označují slova v nabídce, případně navrhnou další. Říkadlo může být například bláznivé, vtipné nebo zajímavé. Neexistuje jediné správné řešení; důležité je, aby Ž svou volbu zdůvodnili.

Samostatné čtení

(10.–30. min)

U

Forma: samostatné čtení na místě, které si Ž vybrali

Pomůcky: vybraná kniha, případně lepicí papírky

Průběh: Ž potichu čtou vybranou knihu. Ž na str. 11 zapisují, jaká podle nich kniha je, a svou odpověď zdůvodňují. U si čte také a pomáhá Ž, kteří si o pomoc řeknou. Ž mohou pomocí lepicích papírků označit části textu, které jim pomohly najít vhodný výraz.

Diferenciace ↓: Pokud Ž nemohou najít vhodné slovo, mohou pocít, který v nich kniha vyvolala, vyjádřit obrázkem.

T!P Pro rychlejší Ž U připraví kartičky s volitelnými úkoly a umístí je na zvolené místo ve třídě nebo na chodbě. Úkoly korespondují s učivem v PU (abeceda), například:

- Najdi a vypiš z knihy co nejvíce slov, která začínají na M, L nebo S.
- Najdi a vypiš z knihy co nejvíce slov, která končí na D nebo S.
- Vyber si jednu větu. Vypiš z ní slova a seřaď je podle abecedy.
- Z první věty vyber každé druhé slovo a vybraná slova seřaď podle abecedy.

Sdílení

(31.–39. min)

Forma: v kruhu

Pomůcky: jmenovky Ž, špachtle nebo jiná pomůcka k náhodnému výběru Ž

Průběh: Náhodně vybraní Ž se posadí na určené místo, přečtou, jaká podle nich jejich kniha je, a svou volbu vysvětlí.

Reflexe

(40.–45. min)

R

Forma: v kruhu

Průběh: Ž postupně odpovídají na otázky: *Která slova tě nejvíce zaujala? Která se ti líbila? Která slova jsi neznal/a? Která slova bys použil/a k popisu své oblíbené knihy?*

NÁZEV KNIHY: _____

AUTOR: _____

Jaká je kniha, kterou čteš? Vyber slovo, které se k ní hodí.

veselá

vtipná

napínává

strašidelná

dobrodružná

poučná

Zapiš, jaká je tvoje kniha. Vysvětli, proč si to myslíš.

Jaká je?

Proč si to myslím?

1. Podtrhni důležité informace. Zakroužkuj, co tě překvapilo.

SLEPÝŠ KŘEHKÝ

Děti, dospěláci, bojíte se hadů? Ano? Uf, tak to jsem si oddechl. A víte proč? Protože já had vůbec nejsem. Chacha. I když tak vypadám. Skoro všichni se mě bojí a na celý les křičí: „Fuj, had, ten je ale ošklivý!“ nebo „Pozor, had, může ti ublížit!“ nebo co je nejhorší: „Pomoc, had, zabijte ho!“

No fuj. Hanba vám. Cožpak se hadi zabíjejí?! Styďte se! Musím to napravit. Na první pohled sice jako had opravdu vypadám, ale ve skutečnosti jsem jenom ještěrka. Beznohá ještěrka, ještěrka bez nohou. To je překvapení, koukáte, co?

Měřím něco okolo 35 cm a jsem zbarvený do hněda. Pohybuji se jako hadi, plazením, ale nejsem tak mrštný. A vážně se mě nemusíte bát, určitě vás nesežeru. Nejraději totiž mlsám žížaly a slimáky. No, tak vidíte. Občas schlamstnu i pavouka nebo jiný hmyz.

R. Poláček: Ve starém dubu neznají nudu

Myšlenková mapa

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (umění se učit, čtenářské strategie, smysluplnost učení)
- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění, sdílení)
- KRP (třídění a uspořádání informací, tvorba myšlenkové mapy)

CÍLE HODINY

- Ž vyjadřuje své prožitky z četby.
- Ž uspořádá informace z textu do myšlenkové mapy.
- Ž zdůvodní výběr zaznamenaných informací.

POMŮCKY

- Čti s Divíky, str. 12–13
- lepicí papírky (volitelně)
- jmenovky Ž, špachtle nebo jiná pomůcka k náhodnému výběru Ž
- kniha (text) podle výběru Ž
- nahrávka v el. uč.

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Minilekce

(2.–9. min)

Forma: v kruhu

Průběh: Ž si prohlédnou prázdnou myšlenkovou mapu na str. 13. U se ptá: *Co vám připomíná? K čemu může sloužit?* (Ž s myšlenkovou mapou pracovali již v 1. ročníku, mohou tedy navázat na svoje předchozí znalosti.)

U postup modeluje pomocí přemýšlení nahlas. Čte vlastní text nebo ukázku na str. 12 a ukazuje, jak informace uspořádat do myšlenkové mapy. Vysvětlí, že do středu mohou Ž zapsat téma, pojem, jméno hrdiny nebo místo a kolem doplnit související informace. Pomoci může také nahrávka rozhovoru Tea a Ely.

Poslech:

Teo: Elo, tady v té knize je tolik zajímavých informací.

Zrovna čtu o slepýšovi, a teda, to jsou věci. Rád bych si to všechno zapamatoval, ale mám v tom trochu guláš.

Ela: No, tak si udělej myšlenkovou mapu.

Teo: Jakou mapu? Copak jedeme někam na výlet?

Ela: Ale ne, myšlenkovou mapu, tedy mapu tvých myšlenek. Doprostřed si napiš, o čem si čteš. Teda slovo slepýš. A kolem si zaznamenej důležité informace. Když to takhle hezky napíšeš, tak si ty myšlenky pěkně utřídiš.

Teo: Paráda. Ted' už v tom mám jasno a v těch myšlenkách se neztratím.

Ela: Ztratit se nemůžeš, máš přece mapu. Hihi.

Ž plní úkol ve cvičení 1 na str. 12.

Cvičení 1

Podtrhni důležité informace. Zakroužkuj, co tě překvapilo.

Ž si přečtou text a podtrhávají důležité informace. Ž ve dvojicích nebo skupinách porovnají důležité a překvapivé informace a své odpovědi zdůvodní. Mezi důležité patří, že slepýš není had, ale beznohá ještěrka, měří asi 35 cm (to je přibližně tolik, jako když dají za sebe tři svoje krátká pravítka), pohybuje se plazením a živí se žížalami, slimáky, pavouky a dalším hmyzem.

T!P Ž si připraví otázky k informacím z textu a vzájemně se otestují. Mohou soutěžit o nejzapeklitější otázku.

T!P Pokud Ž myšlenkovou mapu ještě neznají, vytvoří ji společně. Doprostřed napíše nebo nakreslí slepýše a kolem doplní informace. Další informace mohou vyhledat v ověřených zdrojích.

Samostatné čtení

(10.–30. min)

U

Forma: samostatné čtení na místě, které si žáci vyberali

Pomůcky: vybraná kniha, případně lepicí papírky

Průběh: Žáci potichu čtou svou vybranou knihu a na str. 13 vytvářejí myšlenkovou mapu. Místa v textu mohou označit lepicími papírkami. Mapa může zachycovat například informace o hrdinovi, místě, pojmu nebo celém textu.

Diferenciace ↓: Žáci mohou vyplnit jen některá pole myšlenkové mapy a mohou také kreslit.

Diferenciace ↑: Žáci mohou myšlenkovou mapu rozvinout pomocí dalších ramen a doplnit další informace.

TIP Pro rychlejší žáci U připraví kartičky s volitelnými úkoly, které korespondují s učivem v PU (abeceda), například:

- Vytvoř myšlenkovou mapu slov, která začínají na vybraná písmena abecedy.
- Popiš ilustraci co nejvíce slovy. Slova seřaď podle abecedy a očísľuj.
- Seřaď podle abecedy slova, která začínají na stejné písmeno. Rozhoduj podle dalších písmen.

Sdílení

(31.–39. min)

Forma: v kruhu, ve skupinách nebo formou procházky galerií

Pomůcky: jmenovky žáků, špachtle nebo jiná pomůcka k náhodnému výběru žáků

Průběh: Žák představi svou mapu v kruhu, ve skupině nebo formou galerie. Při galerii sešit vystaví na lavicích, prohlíží si práce ostatních a píší spolužákům vzkazy.

Reflexe

(40.–45. min)

R

Forma: v kruhu

Průběh: Žáci postupně odpovídají na otázky: *Které myšlenkové mapy byly nejsrozumitelnější a proč? Co tě zaujalo? Co všechno jsi zaznamenával/a? Jak jsi postupoval/a? K čemu lze myšlenkové mapy využít?*

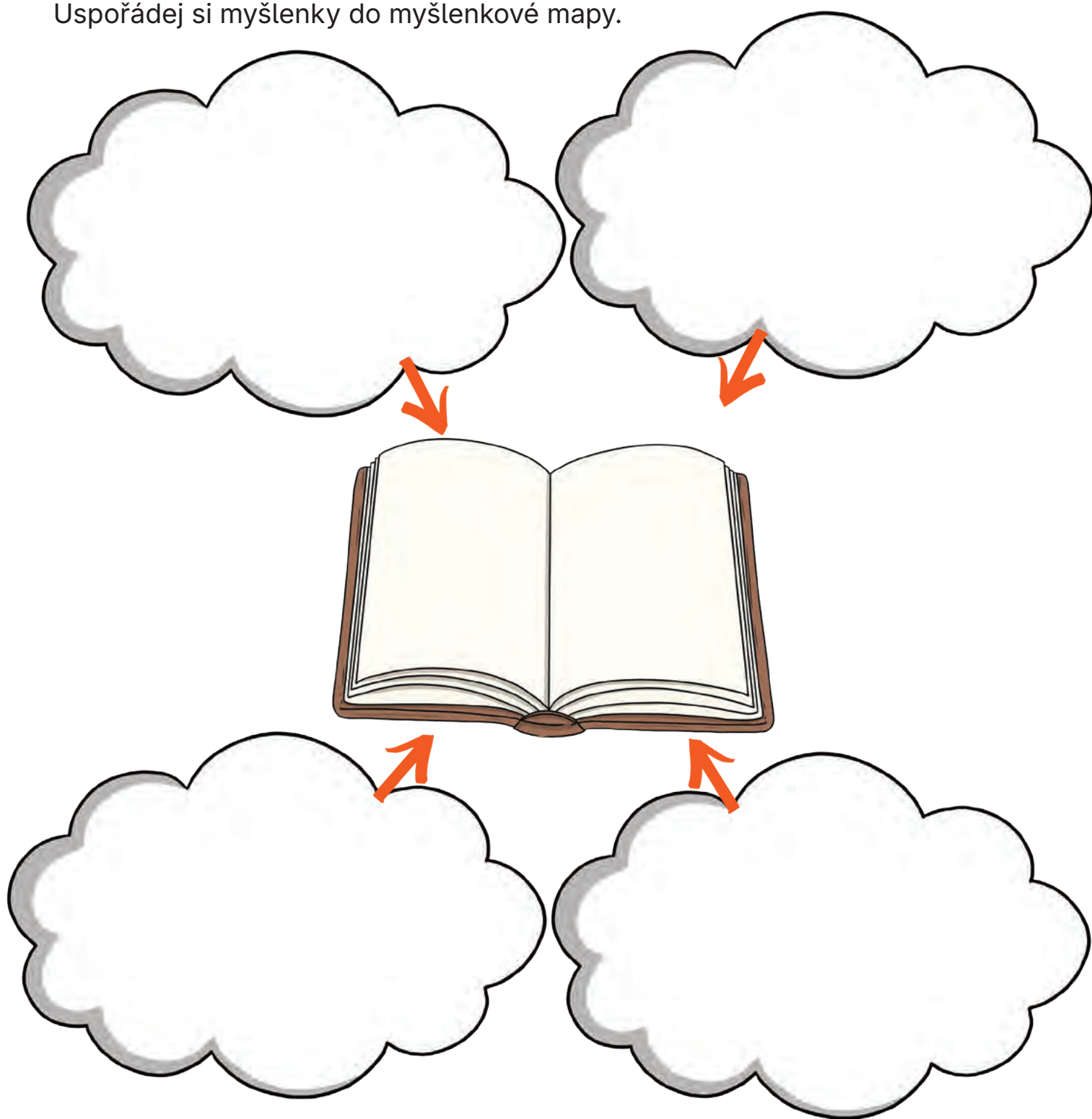
Náměty na navazující práci:

VV: Myšlenkové mapy mohou mít různou výtvarnou podobu – mohou být kreslené, komiksově ztvárněné nebo vytvořené koláží. U společně se žáci vyhledá inspiraci v ověřených online zdrojích a vytvoří výtvarně zpracovanou myšlenkovou mapu.

NÁZEV KNIHY: _____

AUTOR: _____

Uspořádej si myšlenky do myšlenkové mapy.

- 1. Teo s Elou si četli v knížce o jedné dívce. Podtrhni **červeně** informace o tom, jak vypadá. **Modře** podtrhni informace o tom, jaká je.

Pipi byla zvláštní dítě. Nejzvláštnější na ní bylo, že měla takovou sílu. Měla tak obrovskou sílu, že na celém světě nebyl policista, který by měl větší sílu než ona. Když se jí zachtělo, uzvedla i koně...

Vlasy měla zrzavé jako liška a dva pevně spletené copy jí trčely rovnou do stran. Nos měla jako malilinký brambůrek a celý puntíkatý od pih. V širokých ústech se jí bělaly zdravé zuby.

A. Lindgrenová: Pipi Dlouhá punčocha

Obraz hrdiny

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (umění se učit, čtenářské strategie, smysluplnost učení)
- KKK (vyjadřování a zdůvodňování názoru, kladení otázek, aktivní naslouchání, sdílení a poskytování zpětné vazby)
- KKT (objevování a zkoumání různých forem umění)

CÍLE HODINY

- Ž rozliší informace o vzhledu a vlastnostech literární postavy a své závěry doloží konkrétními informacemi z textu.
- Ž vyjadřuje své prožitky z četby.
- Ž vytvoří obraz hrdiny příběhu a zaznamená jeho promluvu a myšlenky.
- Ž zdůvodní svou volbu a reflektuje vlastní tvorbu.

POMŮCKY

- Čti s Divíky, str. 14–15
- kniha (text) podle výběru Ž
- nahrávka v el. uč.

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Minilekce

(2.–9. min)

Forma: v kruhu

Průběh: U uvede aktivitu Návštěva galerie a ptá se: *Co můžeme vidět v galerii? Byli jste už někdy na výstavě obrazů? Jaké obrazy jste tam viděli?*

 VV: Některé galerie zpřístupňují své sbírky online. U si společně se Ž může prohlédnout například:

- Rijksmuseum, Amsterdam:
<https://www.rijksmuseum.nl/en/collection>
- National Gallery of Art, Washington:
<https://www.nga.gov/artworks>
- The Metropolitan Museum of Art, New York:
<https://www.metmuseum.org/art/collection>

U seznámí Ž s tématem hodiny: *Také my dnes budeme tvořit obraz – obraz hrdiny příběhu. Hrdinou může být dítě, dospělý člověk, zvíře, nebo dokonce věc; záleží na tom, co právě čtete.*

U postup modeluje pomocí přemýšlení nahlas. Čte vlastní text nebo ukázkou na str. 14 a vysvětluje, co by o hrdinovi nakreslil a napsal. Pomoci může také nahrávka rozhovoru Tea a Ely.

Poslech:

Teo: Elo, já teď čtu knížku o jedné moc zajímavé dívce.

Ela: Ukaž, Teo. Aha, to je Pipi Dlouhá punčocha. Ta je vážně skvělá. Chtěla bych ji za kamarádku.

Teo: Co kdybychom si o ní něco napsali?

Ela: Dobrý nápad, Teo. Napíšeme si, co by Pipi mohla říkat a co si asi myslí.

Teo: Pak bychom si také mohli nakreslit, jak si ji představujeme.

Ela: Co kdybychom si z toho rovnou udělali obraz?

Teo: To je skvělý nápad. Bude to obraz hrdinky příběhu. Pověsíme si ho na zed'.

Ž plní úkol ve cvičení 1 na str. 14.

Cvičení 1

Teo s Elou si četli v knížce o jedné dívce. Podtrhni červeně informace o tom, jak vypadá. Modře podtrhni informace o tom, jaká je.

U nejprve Ž objasní rozdíl mezi vzhledem postavy a jejími vlastnostmi. Vzhled označuje to, co můžeme na postavě pozorovat, například její postavu, obličej, vlasy nebo oblečení. O vlastnostech usuzujeme především z toho, jak postava jedná, co říká a jak se chová k ostatním.

Ž si přečtou text o Pipi. Červeně podtrhnou informace o tom, jak Pipi vypadá, a modře informace o tom, jaká je. Poté své řešení porovnají ve dvojici. Vybrané odpovědi zdůvodňují pomocí konkrétních informací z textu. U společně se Ž zkontroluje řešení a upozorní, že vlastnosti postavy nemusí být v textu vždy přímo pojmenovány. Někdy je poznáváme z jejího chování a jednání.

T!P U zdůrazní, že hrdinou příběhu nemusí být člověk. Ž hledají další možnosti (např. zvíře, mimozemšťan, rostlina, věc).

Samostatné čtení

(10.–30. min)

Forma: samostatné čtení na místě, které si žáci vyberali

Pomůcky: vybraná kniha

Průběh: Žáci potichu čtou vybranou knihu a na str. 15 vytvoří obraz oblíbené postavy. Doprostřed nakreslí vybraného hrdinu nebo hrdinku. Do bublin napíší, co si postava myslí a co říká.

Diferenciace ↓: Na str. 15 dole pod rámem obrazu jsou uvedeny návodné začátky vět, které žáci mohou využít. Žáci mohou vyplnit jen jednu bublinu nebo psát pouze slovní spojení.

Diferenciace ↑: Žáci doplní k postavě další výroky nebo podrobněji rozpracují její myšlenky a promluvy.

TIP Pro rychlejší žáci U připraví kartičky s volitelnými úkoly, které korespondují s učivem v PU (třídění slov), například:

- Napíš slova, která se hodí k popisu hrdiny. Uspořádej je do různých kategorií (např. vlastnosti, vzhled).
- Najdi v textu a vypiš slova, která patří do stejné kategorie (např. lidé, zvířata, rostliny). Hledej v celé knize nebo na náhodně zvolených stránkách.
- Najdi v knize ilustrace. Popiš je co nejvíce slovy a poté slova roztříd.
- Nahraď slova z jedné kategorie slovy z jiné. Jak by se například děj změnil, kdyby lidského hrdinu nahradilo zvíře nebo rostlina?

Sdílení

(31.–39. min)

Forma: procházka galerií

Průběh: Uspořádá ve třídě galerii. Žáci vystaví své obrazy, prohlížejí si práce ostatních a doptávají se autorů. Na papírky mohou psát otázky, pochvaly nebo návrhy.

Reflexe

(40.–45. min)

Forma: v kruhu

Průběh: Žáci postupně odpovídají na otázky: *Který obraz tě zaujal a proč? Jak bys ho popsal/a, aniž bys ho ukázal/a? Uhodnou ostatní, o který obraz jde? Jak bys mohl/a svůj obraz vylepšit? Co tě zaujalo ve vzkazech spolužáků?*

Náměty na navazující práci:

Naše galerie: Výstupy ze čtenářské dílny lze využít k vytvoření galerie hrdinů na třídní nebo školní nástěnce.

NÁZEV KNIHY: _____

AUTOR: _____

Vytvoř obraz oblíbené postavy. Nakresli ji a do bublin napiš, co si myslí a co říká.

Jsem...

Vypadám jako...

Mám... vlasy/nos/pusu

Mám rád/a...

Umím...

Sním o...

Bojím se...

V čem se liší? Co mají společného?

Od té doby, co zajíc prvně natáhl zadní běhy, s ním nebylo k vydržení: každého, koho potkal, vyzýval, aby s ním závodil. Jednou sprint k nejbližší mezi, pak zas slalom mezi řepnými chrásty a jindy dlouhou mílí k potoku a zpátky. Tak moc chtěl všem ukázat, že je nejrychlejší.

Jednou potkal želvu. Želva podřimovala a v hlavě ji lechtaly důležité otázky: kdo asi solí vodu v moři?

„Pojď závodit!“ houkl na ni zajíc. Želva spala dál.

J. Dvořák: Slepice a televize

- 1. Podtrhni **červeně** slova, která se hodí jen k zajíci, **modře** ta, která se hodí jen k želvě, a **zeleně** ta, která se hodí k oběma.

NEPOSEDNÝ/Á

KLIDNÝ/Á

PŘEMÝŠLIVÝ/Á

UPOVÍDANÝ/Á

ZVÍŘE

V čem se liší? Co mají společného?

Vennův diagram

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (umění se učit, čtenářské strategie, smysluplnost učení)
- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění, sdílení)
- KRP (porovnávání a třídění informací, práce s Vennovým diagramem)

CÍLE HODINY

- Ž vyjadřuje své prožitky z četby.
- Ž určí společné a rozdílné znaky a zaznamená je do Vennova diagramu.
- Ž své třídění zdůvodní.

POMŮCKY

- Čti s Divíky, str. 16–17
- kniha (text) podle výběru Ž
- nahrávka v el. uč.
- lepicí papírky (volitelně)

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Minilekce (2.–9. min)

Forma: v kruhu

Průběh: Ž si prohlédnou prázdný Vennův diagram na str. 17. U se ptá: *Co vám připomíná? K čemu může sloužit?* Ž s Vennovým diagramem pracovali již v 1. ročníku, můžou tedy čerpat ze svých zkušeností. U předvede Ž, jak při práci postupovat (modeluje postup pomocí přemýšlení nahlas). Čte nahlas vybraný text a ukazuje, jak informace porovnat a roztřídit do Vennova diagramu. Ke čtení využije vlastní text nebo ukázku na str. 16 čtenářského deníku. U vysvětlí, že Ž mohou porovnávat dva hrdiny z jedné knihy, hrdiny z různých knih nebo vybraného hrdinu sami se sebou. Jako pomůcka k minilekci slouží také nahrávka rozhovoru Tea a Ely.

Poslech:

Teo: Tihle zvířecí hrdinové se dost liší, vid'?

Ela: To teda. Ale také mají něco společného. Tak to v životě chodí. Já jsem milá a chytrá a ty jsi...

Teo: ...ještě navíc šikovný. Hihi.

Ela: Každopádně jsme oba kamarádi Natálky a Vítka.

Teo: Tak si ty zvířecí hrdiny hezky srovnáme.

Ela: Nebo se můžeme porovnat s nimi. Hm, co bych asi měla společného se zajícem?

Ž plní úkol ve cvičení 1 na str. 16.

Cvičení 1

Podtrhni červeně slova, která se hodí jen k zajíci, modře ta, která se hodí jen k želvě, a zeleně ta, která se hodí k oběma.

Ž v textu vyhledávají důkazy pro své odpovědi. Například z toho, že želva podřimovala a v hlavě ji lechtaly důležité otázky, lze usuzovat, že je klidná a přemýšlivá. Zajíc opakovaně vyzýval ostatní k závodění, proto jej lze označit za upovídaného a neposedného. Slovo zvíře se hodí k oběma hrdinům.

TIP Zajíc, nebo želva?

Ž se postaví na jednu ze dvou stran třídy podle toho, zda by chtěli být raději zajícem, nebo želvou. Své rozhodnutí zdůvodňují a vzájemně se přesvědčují. Kdo změní názor, může přejít na druhou stranu.

Samostatné čtení

(10.–30. min)

U

Forma: samostatné čtení na místě, které si Ž vybrali

Pomůcky: vybraná kniha, případně lepicí papírky

Průběh: Ž potichu čtou vybranou knihu a na str. 17 porovnají dva hrdiny z knihy nebo vybraného hrdinu se sebou. Zjištěné společné a rozdílné znaky zaznamenají do Vennova diagramu. Do rámečku dole nakreslí jakýkoliv obrázek k příběhu z knížky, který četli.

Diferenciace ↓: Ž si zvolí jednodušší variantu a porovnají dva výrazně odlišné hrdiny. Mohou zapisovat pouze jednotlivá slova nebo kreslit.

Diferenciace ↑: Ž mohou do sešitu vytvořit Vennův diagram se třemi kruhy a porovnat tři hrdiny.

TIP Pro rychlejší Ž U připraví kartičky s volitelnými úkoly a umístí je na zvolené místo ve třídě nebo na chodbě. Úkoly mohou korespondovat s učivem v PU (slova opačného významu), například:

- Najdi v knize slova, ke kterým umíš vymyslet slova opačného významu.
- Přepiš vybranou část textu tak, aby bylo něco nebo všechno naopak.

Sdílení

(31.–39. min)

Forma: rychlé rozhovory ve dvojicích

Průběh: Ž si ve dvojicích představí své diagramy. Po krátkém rozhovoru se dvojice vystřídají. Ž si vzájemně kladou otázky a své záznamy vysvětlují.

Reflexe

(40.–45. min)

R

Forma: v kruhu

Průběh: Ž postupně odpovídají na otázky: *Které Vennovy diagramy mě nalákaly k přečtení knihy a proč? Měl někdo v diagramu podobné informace jako já? Co mě překvapilo a proč?*

Náměty na navazující práci:

Najdi společné: Ž hledají, co mají jejich knihy společného. Poté zkoumají, v čem se liší.

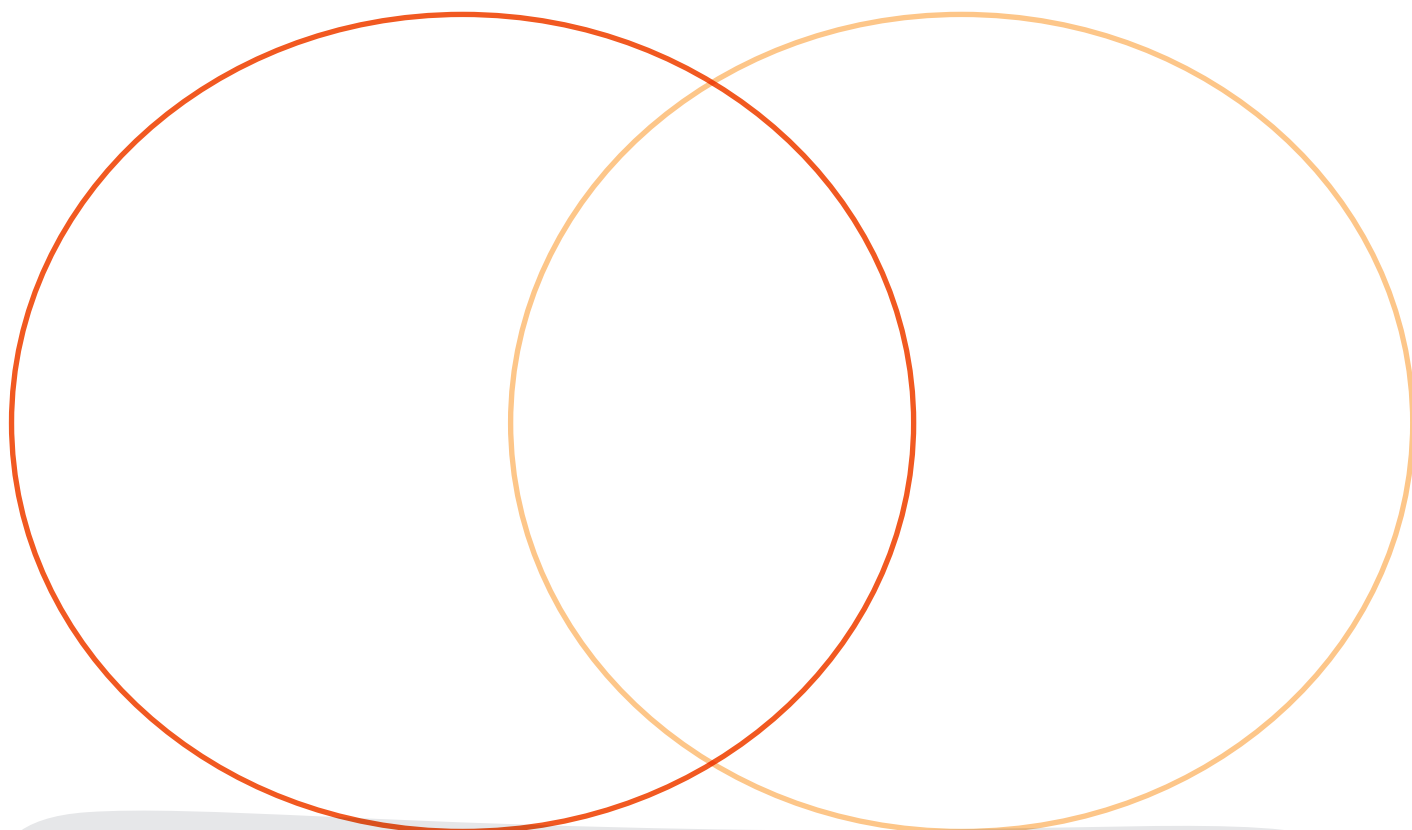
Galerie podobností: U společně se Ž vytvoří na nástěnce galerii knih, které mají něco společného, například podobné hrdiny nebo prostředí.

NÁZEV KNIHY: _____

AUTOR: _____

Porovnej dva hrdiny z knížky nebo vybraného hrdinu se sebou.

JMÉNO: _____ JMÉNO: _____

Ta kniha mě úplně pohltila.

Mě taky!

PODZIM

Jiří Žáček

Na obloze tiše čtu si:
na jih odlétají husy.

Na zahradě za úvozem
jablíčko už zvoní o zem.

V polích podzim hospodaří,
k večeri si mlhu vaří.

J. Žáček: Láry fáry, třesky plesky

Teo s Elou si četli básničku. Pak si představovali, že se ocitli na místě, které básník popisuje.

1. Co viděli a slyšeli? Jak se cítili? Co by udělali? Spoj.

CO VIDÍM?

CO CÍTÍM?

CO SLYŠÍM?

CO UDĚLÁM?

krásnou jabloň

seberu jablko

šustění křídel

klid

Vstup dovnitř

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- KKU (umění se učit, čtenářské strategie, smysluplnost učení)
- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění, sdílení)
- KKT (vyjadřování pocitů a myšlenek vyvolaných uměleckými díly)

CÍLE HODINY

- Ž vyjadřuje své prožitky z četby.
- Ž vyjádří smyslové vjemy a pocity, které v něm čtený text vyvolává.
- Ž své představy zdůvodní odkazy na text.

POMŮCKY

- Čti s Divíky, str. 18–19
- kniha (text) podle výběru Ž
- nahrávka v el. uč.
- lepicí papírky (volitelně)

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Minilekce

(2.–9. min)

Forma: v kruhu

Průběh: U se ptá: *Stalo se vám někdy, že vás kniha natolik pohltila, že jste se chtěli ocitnout přímo na místě, které popisuje?* Ž sdílejí své zkušenosti. U představí krátce téma hodiny: *Nyní si vyzkoušíme metodu Vstup dovnitř. Budete číst a přitom si představovat, že jste se ocitli uprostřed příběhu.* U předvede Ž, jak při práci postupovat (modeluje postup pomocí přemýšlení nahlas). Čte nahlas vybraný text a popisuje, co si představuje, co by na daném místě viděl a slyšel, jak by se cítil a co by udělal. Ke čtení využije vlastní text nebo báseň na str. 18 čtenářského deníku. Jako pomůcka k minilekci slouží také nahrávka rozhovoru Tea a Ely.

Poslech:

Teo: Elo, to je krásná básnička.

Ela: Taky si představuješ, co se tu píše?

Teo: Ano. Představ si, že bychom se mohli na to místo podívat.

Ela: Co bychom tam asi viděli? A co bychom tam slyšeli?

Teo: A jak bychom se asi cítili?

Ela: Teo, a co bys udělal, kdyby ses tam najednou ocitl?

Teo: Dobrá otázka!

Ž plní úkol ve cvičení 1 na str. 18.

Cvičení 1

Co viděli a slyšeli? Jak se cítili? Co by udělali? Spoj.

Ž si představí, že se ocitli na místě popsaném v básni *Podzim*, a spojí jednotlivé výrazy s odpovídajícími otázkami podle toho, co by viděli a slyšeli, jak by se cítili a co by udělali. Svě řešení mohou zdůvodnit, případně mohou přidat vlastní slova a věty, které je k básni napadají.

Samostatné čtení

(10.–30. min)

U

Forma: samostatné čtení na místě, které si Ž vybrali

Pomůcky: vybraná kniha, případně lepicí papírky

Průběh: Ž potichu čtou vybranou knihu a na str. 19 zapisují nebo kreslí, co by uvnitř příběhu viděli a slyšeli, jak by se cítili a co by udělali.

Diferenciace ↓: Ž mohou vyplnit jen některé části záznamu. Pocity mohou vyjádřit emotikonem.

Diferenciace ↑: Ž své představy vyjádří celými větami a doplní podrobnosti.

T!P Pro rychlejší Ž U připraví kartičky s volitelnými úkoly a umístí je na zvolené místo ve třídě nebo na chodbě. Úkoly mohou korespondovat s učivem v PU (slova souznačná), například:

- Najdi v textu slova, ke kterým umíš vymyslet slova souznačná.
- Vypiš dvojice souznačných slov a použij je ve větách.
- Přepiš vybranou část textu a nahraď některá slova slovy souznačnými.

Sdílení

(31.–39. min)

Forma: ve dvojicích nebo v malých skupinách

Průběh: Ž vedou čtenářský rozhovor. Jeden Ž se ptá na představy a pocity spojené s textem, druhý odpovídá; poté si role vymění.

Reflexe

(40.–45. min)

R

Forma: v kruhu

Průběh: Ž postupně odpovídají na otázky: *Které vjemy se ti zaznamenávaly nejsnáze a které nejobtížněji? Co tě nejvíce bavilo? Co ti pomohlo představit si, že jsi uvnitř příběhu?*

Náměty na navazující práci:

Tvůrčí psaní: Ž si vymění záznamy nebo si vyberou záznam někoho jiného. Podle něj vytvoří krátký text, ve kterém využijí co nejvíce zaznamenaných slov.

NÁZEV KNIHY: _____

AUTOR: _____

Představ si, že ses ocitl/a v knížce. Co vidíš a slyšíš? Jaké máš pocity?
Co uděláš? Piš nebo kresli.

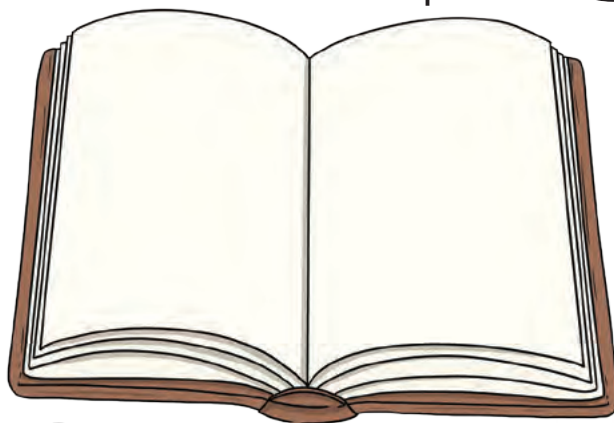
Co vidím?

Co slyším?

Co se tam píše?

Jak se cítím?

Co udělám?

- 1. Přečti si, co vyvádí Pat a Mat. Vyber jednu část a zkus si ji představit jako film.

Patovi nikdy nepřišlo líto, že je Mat větší a náruživější čtenář než on. Zato Matovi začalo časem vadit, že má doma víc knih než toulavý pes blech. Ty potvůrky se zabydlely všude! V pokoji se povalovaly po podlaze, takže se jimi musel brodit a při ranní rozčvičce pokaždé o některou z nich zakopl. V kuchyni mu knihy padaly na hlavu z přecpané kredence a pořádná kupa se jich postupně naskládala i v dřezu na mytí nádobí.

„Takhle to prostě dál nejde!“ škaredil se jednou zrána Mat a zoufale tu pyramidu čtiva všeho druhu přerovnával, aby zpod ní vydoloval pánvičku a usmažil si na ní k snídani svoje oblíbená vajíčka s párkem. Opatrně vršil na vodovodních kohoutcích nepevný komínek z knížek – a ouha! Když komínek dospěl do kritické výšky, událo se s ním to, co se s vratkými stavbami dříve či později stává. Zakymácel se a spadl! Nikoli ovšem zpátky do dřezu, ale rovnou na jedno z vajec, která si Mat připravil na desce kuchyňské linky. Lup ho! Křáp ho!

Skořápka praskla a žloutek s bílkem mlaskavě přistály místo na pánvičce Matovi na oku.

V. Jiránek, P. Sýkora, L. Beneš: Pat a Mat dokážou všechno

Kniha jako film

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (umění se učit, čtenářské strategie, smysluplnost učení)
- KKK (aktivní naslouchání, vyjadřování, porozumění, sdílení)
- KKT (vyjadřování pocitů a myšlenek vyvolaných uměleckými díly)

CÍLE HODINY

- Ž vyjadřuje své prožitky z četby.
- Ž vytvoří vlastní představu o ději knihy a zachytí ji obrazem nebo slovy.
- Ž zdůvodní výběr zvolené scény.

POMŮCKY

- Čti s Divíky, str. 20–21
- kniha (text) podle výběru Ž
- nahrávka v el. uč.

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Minilekce

(2.–9. min)

Forma: v kruhu

Průběh: U se ptá: *Už jste někdy viděli film natočený podle knihy? Co se vám líbilo více – kniha, nebo film? U seznámí Ž krátce s tématem hodiny: Dnes si budeme představovat, jak by čtená kniha vypadala jako film. Každý z vás má v hlavě vlastní kino, ve kterém se při čtení promítá film.*

TIP U přečte krátkou větu, například: „Holčička si hraje venku.“ Ž zavrou oči a představují si scénu. U se ptá: *Kolik je dívce asi let? Co má na sobě? Kde si hraje? Jak to tam vypadá? Co slyší?* Ž zjistí, že přestože slyšeli stejnou větu, jejich „filmy“ mohou vypadat úplně jinak.

U postup modeluje pomocí přemýšlení nahlas. Čte vlastní text nebo ukázkou na str. 20 a popisuje film, který mu běží v hlavě. Na zajímavém místě se zastaví a vybranou scénu zachytí kresbou nebo slovy. Pomoci může také nahrávka rozhovoru Tea a Ely.

Poslech:

Teo: *Jé, Elo, tuhle knížku jsem viděl zfilmovanou v kině.*

Ela: *Já taky. Teo, co kdybychom si zahráli na filmaře! Zkusíme vymyslet, jak by nějaká část knihy vypadala jako film.*

Ela: *Uděláme takový filmový záběr.*

Teo: *To jsou mi ale odborná slova.*

Ela: *Prostě si k vybrané části nakreslíme obrázek. Ukážeme tak, co by mohlo být vidět na filmovém plátně. Nebo můžeme popsát, co se tam bude dít.*

Teo: *Třeba bychom si to pak mohli s kamarády zahrát! Chci hlavní roli!*

Ž plní úkol ve cvičení 1 na str. 20.

Cvičení 1

Přečti si, co vyvádí Pat a Mat. Vyber jednu část a zkus si ji představit jako film.

U se zeptá Ž, zda viděli některý animovaný příběh Pata a Mata. Ž sdílí, kterou část ukázky si vybrali a proč. Případně může U přehrát ukázkou ve zfilmované podobě.

TIP Dramatizace: Ž mohou ukázkou zdramatizovat a předvést.

Samostatné čtení

(10.–30. min)

U

Forma: samostatné čtení na místě, které si žáci vybrali

Pomůcky: vybraná kniha

Průběh: Žáci potichu čtou vybranou knihu a zvolí si část textu, kterou na str. 21 zachytí jako film. Vybranou scénu popíší nebo nakreslí.

Diferenciace ↓: Žák scénu nakreslí nebo ji popíše několika slovy či jednoduchými větami (např. Petřík našel poklad. Tváří se překvapeně. Temný les...). Výběr počtu scén záleží jen na nich.

Diferenciace ↑: Žák záběr zachytí oběma způsoby – nakreslí jej a doplní několika slovy nebo větami. Mohou promyslet také další podrobnosti: *Kde se scéna odehrává? Co je vidět v pozadí? Jak postavy vypadají? Co by bylo slyšet? Jakou náladu scéna zachycuje?*

TIP Pro rychlejší žáci připraví kartičky s volitelnými úkoly, které korespondují s učivem v PU (slova nadřazená a podřazená), například:

- Zamysli se nad některou z postav knihy. Co by si mohla zabalit do batohu?
- Hledej nebo vymýšlej podřazená slova, například k nadřazeným slovům oblečení, jídlo a školní potřeby.
- Vyber z knihy jedno nadřazené slovo a doplň k němu co nejvíce slov podřazených.
- Najdi v knize skupinu slov, která mají něco společného. Vymysli pro ně nadřazené slovo.

Sdílení

(31.–39. min)

Forma: pohyb po třídě

Průběh: Při aktivitě *Najdi někoho, kdo...* žáci procházejí třídou a prohlížejí si výtvary ostatních. Hledají „film“, který by chtěli vidět, a zaznamenají si jméno jeho autora i důvod výběru.

TIP **Režisérský popis:** Vybraný žák svůj obrázek nejprve neukáže, ale popíše jej jako režisér. Poté obrázek ukáže a následuje diskuse: *Co jsme si představovali stejně a co jinak?*

Reflexe

(40.–45. min)

R

Forma: v kruhu

Průběh: Žáci postupně odpovídají na otázky: *Kterou knihu bys chtěl/a vidět jako film? Co se ti povedlo a co ne? Co bys příště udělal/a jinak?*

Náměty na navazující práci:

Tvůrčí psaní: Žáci si vymění záznamy nebo si vyberou záznam někoho jiného. Podle něj napíše krátký text.

NÁZEV KNIHY: _____

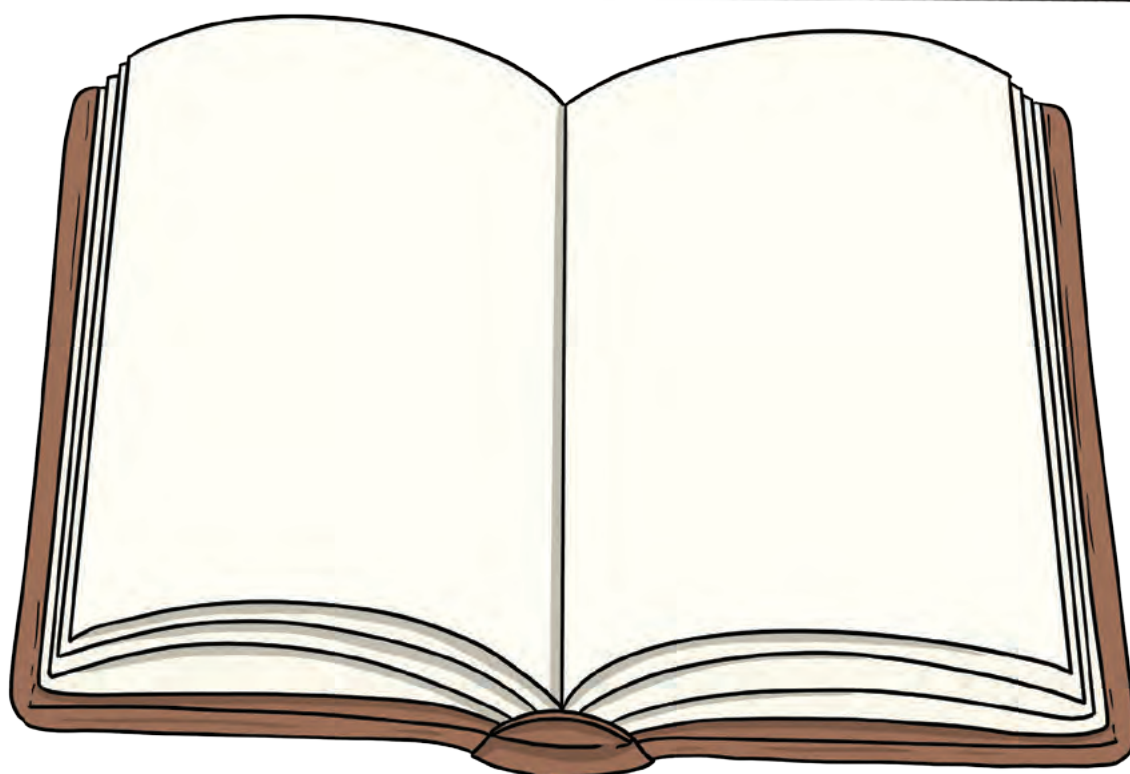
AUTOR: _____

Vyber si část z knihy, kterou čteš, a představ si ji jako film. Popiš nebo nakresli scénu.

Můj film

Co se tam píše?

OBSAH

O kocourkovi, který mluvil	11
Ševcův čuník už také mluví	15
Jak Mikeš a Pašík byli spolu na pouti	19
Jak šel Pepík s Mikešem na hrušky	28
Kozel Bobeš doplňuje trojici	34
Jak Bobeš s Mikešem čarovali	38
Jak se čuník vrátil	45
Zvířátka u jesliček	49
Jak Pepík a Mikeš slavili Vánoce	57

J. Lada: Kocour Mikeš

1. Poznáš, ze které knihy je obsah? Podtrhni název.

Čuník Pašík

Ševcova zvířátka

Kocour Mikeš

2. Kterou kapitolu by sis chtěl/a přečíst? Jaký obrázek by se k ní mohl hodit? Co se v ní asi stane?

Cesta příběhem

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K KU (využívání čtenářských strategií, zaznamenávání poznatků z četby)
- KKK (aktivní naslouchání, srozumitelné vyjadřování, sdílení čtenářských prožitků)
- KOS (rozpoznávání a vyjadřování vlastních pocitů, reflexe čtenářského prožitku)
- KKT (vnímání literárního textu a tvořivé vyjadřování čtenářského prožitku slovem, obrazem nebo symbolem)

CÍLE HODINY

- Ž se orientuje v obsahu knihy a podle názvu kapitoly předvídá její možný děj.
- Ž zaznamenává své pocity, myšlenky a postřehy z četby pomocí slov, vět, obrázků nebo symbolů.
- Ž sdílí svůj čtenářský prožitek a zdůvodňuje výběr záznamu, který chce představit ostatním.

POMŮCKY

- Čti s Divíky, str. 22–23
- nahrávka v el. uč.
- kniha (text) podle výběru Ž

Pozdrav

(1. min)

společné přivítání na hodině

E

Minilekce

(2.–9. min)

Forma: v kruhu

Průběh: U ukáže obsah na str. 22 nebo obsah ve vybrané knize a ptá se: *Co to je? Jakou má obsah v knize funkci? Proč tam podle vás je?*

Možné odpovědi: Obsah nám pomáhá orientovat se v knize, rychle najít potřebnou část, získat přehled a odhadnout, o čem kniha bude.

U: *Obsah může být cestou příběhem a každá kapitola jedním zastavením. Cestu příběhem lze využít u knihy s více kapitolami i u jednoho delšího příběhu. Do kamenů na str. 23 si budete zapisovat nebo kreslit, co vás při čtení zaujalo a co jste prožívali. Vznikne tak váš cestovatelský deník.*

U modeluje postup pomocí přemýšlení nahlas. Čte vlastní text nebo ukázkou na str. 22, zastavuje se a ukazuje, co a jak by si do kamenů zaznamenal. Podle názvu kapitoly společně s Ž předvídá její děj a navrhuje možné záznamy. Pomocí může také nahrávka rozhovoru Tea a Ely.

Poslech:

Teo: *Elo, podívej, tady v té knížce je obsah s názvy kapitol.*

Ela: *To si hned umím představit, o čem se tam asi bude psát.*

Teo: *Co kdybychom si ke každé kapitole něco napsali?*

Uděláme to po každém kousku, který si přečteme a který nám přijde zajímavý.

Ela: *Můžeme psát i kreslit. Já si hned něco nakreslím.*

Teo: *Mám nápad! Můžeme si taky nakreslit smajlíky podle toho, jak jsme se cítili, když jsme něco přečetli.*

Ela: *To je nápad. Můžeme tam dát srdíčko, když se nám to líbilo. Rozesmátého smajlíka, když nás něco rozesmálo, smutného, když nás něco rozesmutnilo...Jdeme na to!*

Ž plní úkoly ve cvičeních 1 a 2 na str. 22.

Cvičení 1

Poznáš, ze které knihy je obsah? Podtrhni název.

Ž si prohlédnou obsah a zkouší odhadnout, ze které knihy obsah je. Ž sdílí, zda knihu četli, jak se jim líbila a co si zapamatovali.

Cvičení 2

Kterou kapitolu by sis chtěl/a přečíst? Jaký obrázek by se k ní mohl hodit? Co se v ní asi stane?

Ž sdílí své nápady a vzájemně se inspirují. Navrhují, co všechno by se dalo do Cesty příběhem kreslit nebo psát.

Samostatné čtení

(10.–30. min)

U

Forma: samostatné čtení na místě, které si Ž vybrali

Pomůcky: vybraná kniha, případně lepicí papírky

Průběh: Ž potichu čtou vybranou knihu a na str. 23 píší nebo kreslí do kamenů, co je při čtení zaujalo. Pomocí smajlíků mohou zaznamenat své prožitky.

Diferenciace ↓: Ž mohou vyplnit jen některé kameny. K záznamům mohou využít obrázky, emotikony, jiné značky nebo jednotlivá slova.

Diferenciace ↑: Ž mohou *Cestu příběhem* obohatit o delší věty nebo komiksové výjevy.

TIP Pro rychlejší Ž U připraví kartičky s volitelnými úkoly a umístí je na zvolené místo ve třídě nebo na chodbě. Úkoly korespondují s učivem v PU (citově zabarvená slova), například:

- Najdi v knize citově zabarvená slova (hanlivá nebo lichotivá). Seřaď je podle abecedy nebo jiného kritéria (např. podle toho, jak se ti líbí, či podle délky).
- Pokud žádná taková slova nenajdeš, vyber si jiná slova a nahraď je hanlivými nebo lichotivými výrazy. Větu či věty přepiš s nahrazenými slovy.
- Jak se jmenují hrdinové příběhu? Jak bys je pojmenoval/a lichotivými slovy?

Sdílení

(31.–39. min)

Forma: procházka galerií

Průběh: Vybrání Ž vyberou ze své *Cesty příběhem* jeden záznam, který chtějí představit spolužákům, a stručně vysvětlí, proč si jej vybrali. U uspořádá ve třídě galerii. Ž vystaví své *Cesty příběhem*, prohlíží si práce spolužáků a zapisují si, co je zaujalo nebo na co se chtějí zeptat.

Reflexe

(40.–45. min)

R

Forma: v kruhu

Průběh: Ž postupně odpovídají na otázky: *Co sis během procházky galerií poznamenal/a? Které způsoby záznamu tě zaujaly? Co bys příště zaznamenal/a jinak?*

Náměty na navazující práci:

Naše knížka: Ž vytvoří obsah knihy, kterou by si rádi přečetli, a poté zpracují jednu z kapitol. Mohou využít obrázky, emotikony, jednotlivá slova nebo jednoduché věty.

NÁZEV KNIHY: _____

AUTOR: _____

Do kamenů na cestě piš nebo kresli, co tě při čtení zaujalo. Můžeš použít i smajlíky. Těmi si poznamenáš, co jsi prožíval/a.

